

Kommentarer til høringsdokument SOSI generell del - realisering i SOSI-format versjon 5						
Fra	Kapittel	Avsnitt/ Vedlegg / Figur / tabell /annet	Type kommentar	Kommentar (begrunnelse for endring)	Endringsforslag	Prosjektets kommentarer til innsendte kommentarer
KV/LI20	3	Nytt	Ge	Foreslår at det blir en egen konformitetsklasse for delt/heleid geometri.	Innføre ny konformitetsklasse	Ok, beskriver to nye klasser: SOSI-GML-heleid-geometri SOSI-GML-delbar-geometri
SVV	4	2. referanse	Ed	«INSPIRE model» er en litt vag benevning	Endre til «INSPIRE Generell konseptuell modell»	Ok
SVV	2.2		Ed	Av avsnittet kan de se ut som om GML bare er et internasjonalt format, ikke en internasjonal standard på lik linje med de andre ISO/TC211-standardene.	Endre teksten til «Standarden beskriver regler for mapping fra elementer i plattformuavhengige UML-modeller modellert i henhold til internasjonale standarder utarbeidet av ISO/TC 211 til det standardiserte utvekslingsformatet GML. GML er et tekstbasert XML-format, standardisert av ISO/TC211 gjennom ISO 19136:2007 - GML versjon 3.2.1 og tilleggene til denne versjonen beskrevet i ISO 19136-2:2015 – GML versjon 3.3.»	Ok
KV/LI20	6.1	Krav/tegnsett	Ge	«på første linje». Innholdet er OK, men det er vel ikke noe krav om linjeskift i en XML-fil.	Finn en bedre formulering.	Ok, i starten på fila
SVV	6.1	/krav/filhode	Ed	Liten skrivefeil: «Det skal <u>vær</u> datainnhold...»	Endre til «Det skal <u>være</u> datainnhold...»	Ok
NOIS	6.1		te	Flytt wfs:boundedBy til rett før wfs:member		Ok

KV/LI20	6.2	/anbefaling/URIformKoordinatreferansesystem	Ge	«da disse kan brukes direkte som URL til beskrivelsen.» Vi er på rask veg over fra http til https.... Bruk av nettdresser er lite framtidsrettet. Et standardisert navn, koblet mot oppslag i register for beskrivelser er en bedre løsning.	Det bør vurderes nærmere om der er fornuftig å anbefale bruk av https.	Diskuterbart, se vurdering fra difi: og fra Inspire: https://www.difi.no/sites/difino/files/utredning_og_vurderinger_for_en_standard_for_utforming_av_uri-er_v1-01.pdf http://inspire.ec.europa.eu/news/httphttps-inspire-registry
NOIS	6.2		te	URN for koordinatsystemer må sidestilles med URI da URN er implementert pr i dag i både OpenSource og proprietær programvare.	URN sidestilles med URI form for koordinatsystem.	Diskuterbart. Anbefalingen om at alle linkbare data bør benytte http-URLer med på å gjøre identifisering av data mer interoperabel og ensartet.
NOIS	7.2		te	Uklart hva som her menes i første merknad. Komposisjoner skal alltid være inline. Merknad 1 må enten utgå eller skrives om.	Merknad 1 må enten utgå eller skrives om.	Diskuterbart, det er anbefaling i Inspire om at alle geografiske objekter realiseres som toppnivå-xml-elementer. Inspiree åpner for at unntak kan forekomme men da bestemt av dataeier fra sak til sak og merket spesifikt med tagged value inlineOrByReference.
NOIS	7.2		re	Man bør i tillegg til å definere hvilke tegn som er tillatt i elementnavn også definere hvilke som er tillatt i navnerom (må være URI pr xml 1.0).	Navnerom bør være et eget delkapittel.	Diskuterbart, dette er en standard for dataoverføring og ikke en standard for forretningsregler i forvaltningen.

NOIS	7.2		te	Elementnavn med samiske tegn må ikke tillates, da nytteverdien er irrelevant i forhold til ressursbruk for implementering. Samiske tegn er kun relevant for datainnholdet.		Diskuterbart, ressuset er allerede brukt for implementering av utf-8 for alle elementnavn i alle ledd av forvaltningen og dette skal ikke begrenses her.
KV/LI20	7.3	Eksempel øverst på side 21	Ge	Modellen for dataTypen Identifikasjon endres slik at navnerom kommer over lokalId. Den mest signifikante egenskapen bør komme først av egenskapene i datatypen. Dette letter forståelsen for brukerne.	Endre rekkefølgen på egenskapene i modellen.	Diskuterbart, rekkefølgen på egenskaper i (datatype)klasser bestemmes i UML-modellen, og samme rekkefølge videreføres i XML-filer. Rekkefølgen på denne datatypen er derfor låst av standarden Regler for UML-modellering.
KV/LI20	7.4	Eksempel nederst på side 22	Te	Skrivefeil. <måling> skal være <måling>	Rette feilen.	Ok
SVV	7.6 og 7.11	Hele	Ed	7.11 (assosiasjoner) henger tett sammen med 7.6 (assosiasjonsroller), og innholdet i 7.11 framstår noe uklart. Tror det kunne være bedre å slå sammen 7.6 og 7.11, og kalle hele avsnittet «Krav til realisering av assosiasjoner». Da vil det være lettere å se sammenhengen mellom assosiasjoner og assosiasjonsroller.	Slå sammen 7.6 og 7.11	Ok, innholdet i 7.11 flyttes til 7.6 og forbedres.
KV/LI20	8.1	Figur 8.2	Ge	Beskrivelse av overflate: Z-akse bør ikke brukes som benevnelse. Dette blir totalt forvirrende for vertikale flater siden z-koordinat også brukes om høydeverdier.	Finne bedre begreper som ikke kolliderer med annen bruk. Kanskje Over-/underside. Indre side / ytre side? En vannflate har en overside og en underside. En vegg har en ytre og en indre side. Andre bedre forslag? (Fram- og bakside?)	Ok, bruker begrepet yttre side
KV/LI20	8.1	Figur 8.2	Ge			

NOIS	8.1		re	Eksempel har feil akserekkefølge		Ok, rettes
KV/LI20	8.2	1. avsnitt, siste setning	Ge	Det må beskrives nærmere hva som menes med dette. Løse utsagn hører ikke hjemme i en standard.	Fjerne setningen, eller beskrive konkret hva som menes med dette.	Ok, fjernes
NOIS	8.2		re	Eksempel har feil akserekkefølge		Ok, rettes
NOIS	8.3		te	Uklart hva som menes med det første avsnittet. Vår forståelse er at man i norsk bruk av GML for datautveksling i størst mulig grad skal benytte heleid geometri som i f. eks. Inspire		Ok, teksten forbedres og det presiseres at dersom man benytter de gamle norske geometritypene må valg av heleid eller delbar geometri gjøres i konfigurasjonen av realiseringen og beskrives i metadata og i teksten i produktspesifikasjoner.
NOIS	8.4		re	Hvis man mener at geometrier skal oppbygges så enkelt som mulig burde teksten også gjenspeile dette ved å selv forenkles ☺		Ok, teksten forbedres
KV/LI20	8.4.1	Eksempel GM_Arc i GML-format	Ge	posList skal ha 3 koordinatpar.	Endre eksemplet.	Ok, rettes
KV/LI20	8.4.2	Eksempel GM_Circlei GML-format	Ge	posList skal ha 3 koordinatpar.	Endre eksemplet.	Ok, rettes
KV/LI20	8.4.2	Eksempel Polygon	Ge	LinearRing skal ha likt start og slutt punkt. Første koordinatpar må gjentas på slutten av posList.	Endre eksemplet.	Ok, rettes

KV/LI20	8.4.2	Eksempel Gjerde	Ge	Modellen bruker GM_ArcStringByBulge, mens teksten bruker GM_Arc.	Endre til GM_Arc i modellen.	Ok, rettes
NOIS	8.4.2		re	Eksempel: Polygoner må minst ha 4 koordinater for å lukke seg selv.		Ok, rettes
KV/LI20	8.4.4	Første avsnitt	Ge	Anbefalingen om å bruke binær xml bør fjernes, slik at vi ikke endrer anbefalingen i kap. 6.1. Bruk av delt geometri vil i mange tilfeller føre til en vesentlig reduksjon av filstørrelsen, og bør nevnes som et alternativ her. Begrunnelsene i kapitlet bør også omskrives. I de fleste tilfeller det å ta i bruk binær xml kreve vesentlig mer programmering enn å ta i bruk de nye strukturene i GML 3.3.	Forbedre beskrivelsen.	Ok, teksten forbedres
KV/LI20	8.4.4	Tabell	Ge	Foreslår å fjerne de beskrivelsene som ikke er aktuelle i SOSI. Dette gjelder: -SimpleArcByCenterPoint -SimpleArcStringBulge -SimpleArcByBugle -SimpleCircleByCenterPoint	Fjerne unødvendige beskrivelser.	Ok, disse fjernes i 8.4.4 og den fulle tabellen gjengis i vedlegg B
KV/LI20	8.5	Første avsnitt	Ge	Foreslår en klarere formulering.	Avsnittet endres til: Topologi kan realiseres direkte i GML-format ved hjelp av topologitypene i GML. Dersom det ikke er modellert topologi, og datasettets metadata angir at datasettet er topologiklart må mottakeren av datasettet enten traversere struktur av delt geometri eller sammenligne alle objektgeometriene i datasett med heleid geometri.	Ok, rettes
KV/LI20	8.6	Første avsnitt, siste setning	Ge	TIN er en geometritype under surface, og kan vel ikke brukes som et eksempel på coverage?		Diskuterbart, foreslår å beholde teksten som den er.

KV/LI20	8.6	Nytt avsnitt	Ge	Foreslår et nytt avsnitt etter avsnitt 4.	Nytt avsnitt: Selv om coverage er en objekttype kan det opptre som en egenskap på andre objekttyper. Eks.: En by kan ha et ortofoto og en temperaturfordeling som egenskaper.	Ok, rettes
KV/LI20	8.6	Eksemplet på side 44 og 45	Ge	Det er nye mekanismer. Det er viktig å få inn relevante eksempler med reelle koordinater i standarden.	Få inn eksempler som viser: -- Standard akseparallelt ortofoto - Skannet plankart med rotert utsnitt	Ok, relevante eksempler må innhentes fra relevant fagmiljø
KV/LI20	8.7	Tillegg	Ge	Det er spesielle norske mekanismer. Det er viktig med gode eksempler for å samkjøre bruken.	Legge inn eksempel som viser et ikke rotert symbol og et rotert symbol, slik de ser ut i GML og SOSI-format. Begge må ha reelle koordinater i EUREF89 UTM.	Ok, relevante eksempler må innhentes fra relevant fagmiljø
NOIS	8.7		te	Hvis man ønsker å skille mellom objektkoordinat og tekstkoordinat bør dette implementeres med to separate geometrier. Mangelfullt beskrevet		Ok, andre avsnitt fjernes og teksten forbedres
NOIS	Generelt		te	For å ta høyde for kombinasjonen flaterepresentasjonspunkt må man modellere dette som en egen datatype (Eksempler: ElvBekk, KanalGrøft, Bygning)	Det må skilles mellom et frittstående punkt, og når punktet er et representasjonspunkt. Dette er det ingen mulighet for i dag ved GML-realiserings. Alternativt kan det være et forslag å fjerne kravet til representasjonspunkt for flater for de fleste datasett i GML.	Det er beskrevet i regler_for_uml-modellering_5.0#11.4.3.3 som fastslår at dersom objekter med flategeometri skal ta vare på sentralpunktdata eller gi dette en spesiell mening må det modelleres som en egen geometriegenskap i UML.
KV/LI20	Vedlegg A	Første avsnitt	Ge	Feil i referanse	Rette referansen.	Ok, rettes

NOIS	Vedlegg B			Eksempel har feil akserekkefølge		Ok, rettes
GB			ge	Vi ønsker minst mulig endringer i SOSI-formatet versjon 5.0.		
GB			ge	Vi ønsker ikke at man utvider nye strukturer i SOSI-formatet.		
GB			ge	De datasett som krever andre teknikker må realiseres i GML (eksempelvis SOSI-Ledning).		
GB			ge	Generelt ønskes en glidende overgang fra SOSI-formatet til GML-formatet på eksisterende datasett som FKB		Ok, verktøy som kan utføre (enkel) formatkonvertering mellom GML og SOSI-format må gjøres tilgjengelig.